



UDENRIGSMINISTERIET

Folketingets Udenrigsudvalg
Kopi til Udenrigspolitisk Nævn

Dato
28-10-2024

Bilag
Pact for the Future-
erklæringen

Sag
24/40520

Enhed
MULTI

URU alm. del – orientering om vedtagelsen af 'Pact for the Future'-erklæringen ifm. FN-topmødet 'Summit of the Future' den 22.-23. september 2024 i New York

FN-topmødet '*Summit of the Future*' fandt sted den 22.-23. september i New York ifm. FN's Generalforsamlings højniveauuge. Under topmødet vedtog FN's medlemslande en juridisk ikke-bindende, politisk erklæring; '*Pact for the Future*' samt to selvstændige annekser; '*Global Digital Compact*' og '*Declaration on Future Generations*'. Folketingets Udenrigsudvalg og Udenrigspolitisk Nævn blev underrettet om forhandlingerne af erklæringen, herunder den danske forhandlingslinje, i en skriftlig orientering oversendt den 29. april 2024.

Erklæringens indhold og samlet vurdering

Den vedtagne erklæring består af 84 paragraffer og 56 handlingspunkter, der reflekterer både eksisterende og nye aftaler og tilsagn. Følgende kan fremhæves:

Inden for bæredygtig udvikling og finansiering (kapitel 1) genbekræftes intentioner og løfter om accelereret handling for at nå Verdensmålene, Addis Ababa-erklæringen om udviklingsfinansiering og Parisaftalen. Som et af redskaberne peges på de udviklede landes tilsagn om at yde 0,7 pct af BNI i udviklingsbistand, og at der skal gøres mere for at mobilisere finansiering til at nå Verdensmålene og Parisaftalen fra alle kilder, herunder indenlandsk ressourcemobilisering og privatsektorinvesteringer.

På fred og sikkerhed (kapitel 2 og 5) anmoder erklæringen FN's generalsekretær om at foretage en gennemgang af FN's fredsoperationer og komme med anbefalinger til fremtidens indsatser. Erklæringen lægger i tillæg vægt på præventivt diplomati, herunder gennem styrket mediering, fredelige forlig og konfliktnedtrapning, samt fredsopbygning, herunder med et tilsagn om at styrke FN's Fredsopbygningskommission. Der udtrykkes tilslutning til at nærme sig målsætningen om en verden uden atomvåben og vilje til at efterleve gældende forpligtelser og på visse områder styrke eksisterende våbenkontrol- og ikke-spredningssystemer. Det gælder eksempelvis på nye teknologiområder som rummet og autonome våben.

Udenrigsministeriet

Asiatisk Plads 2, 1448 København K Tlf.: +45 3392 0000 Fax: +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk Web: UM.dk

Om videnskab, teknologi, innovation og digitalt samarbejde (kapitel 3) fremhæves behovet for styrket teknologisk samarbejde globalt bl.a. for at sikre at teknologisk fremgang kommer alle lande til gode. Der lægges blandt andet op til øget kapacitetsudvikling og styrket nord-syd samarbejde. Endelig understreges det, at videnskab, teknologi og innovation skal respektere og beskytte menneskerettighederne.

I afsnittet om ungdom og fremtidige generationer (kapitel 4) gives der tilsagn om at styrke meningsfuld deltagelse af unge i nationale såvel som internationale politiske processer. Dertil fremhæves behovet for øget støtte til børn og unges uddannelse, herunder særligt i udviklingslande. Dette inkluderer ikke mindst fokus på de helt små aldre samt piger. Der gives ligeledes tilsagn om at investere i social og økonomisk udvikling af børn og unge.

Hvad angår reform af global governance (kapitel 5) giver erklæringen tilsagn om, at FN's Sikkerhedsråd skal gøres mere repræsentativt, inkluderende, transparent, effektivt, demokratisk og ansvarligt. Der henvises bl.a. til behovet for at rette op på den historiske uretfærdighed mod Afrika og i det hele taget behovet for en forbedret repræsentation af underrepræsenterede regioner. Endvidere gives der tilsagn om at den internationale finansielle arkitektur skal gøres mere tidssvarende og repræsentativ (ift. udviklingslande) samt bedre i stand til at mobilisere finansiering og bæredygtige lån til klima og udvikling, undgå øget gældsættelse, samt til at understøtte udviklingslande finansielt ifm. globale økonomiske kriser.

På klimaområdet fastholdes ambitionerne fra Paris-aftalen og COP28. Målsætningerne fra de seneste COP'er om en maksimal temperaturstigning på 1,5 °C, at nå til netto-0-udledning i 2050, udfase fossile brændsler, tredoble kapaciteten for vedvarende energi og fordoble energieffektiviteten er således inkluderet (kapitel 1). Erklæringen fastholder tillige eksisterende normative standarder og relevante referencer til køn og ligestilling (kapitel 1) såvel som til menneskerettighederne (på tværs), og giver opbakning til en revitalisering af FN's Kvindekommission og en opfordring til at FN's generalsekretær vurderer behovet for en styrket finansiering af FN's centrale menneskerettighedsmekanismer. Der er ligeledes sikret de nødvendige referencer til konsultationer med og inddragelse af civilsamfund. Migration berøres kun i meget begrænset omfang og med sprogbrug, der følger etableret dansk linje.

Annekset '*Global Digital Compact*' er den første globale aftale vedrørende digital teknologi, herunder kunstig intelligens. Kompakten udgør således et nyt normdannende rammeværk, der udstikker retningen for en åben, fri, inklusiv og sikker digital fremtid baseret på international lov. Menneskerettigheder fremhæves som fundamentet for ansvarlig teknologiudvikling, og der lægges vægt på en styrket multistakeholdertilgang, således at alle relevante aktører, herunder civilsamfund, tekniske eksperter, virksomheder, stater og internationale organisationer, inkluderes i udvikling, anvendelse og regulering af teknologi. Med Kompakten etableres et videnskabeligt panel for kunstig intelligens, ligesom mulighederne for frivillig finansiering af kunstig intelligens-kapacitetsudvikling skal undersøges. Kompakten anerkender behovet for at sikre en forankring af arbejdet i civilsamfundet, den akademiske, tekniske og private sektor.

Annekset '*Declaration on Future Generations*' sigter grundlæggende på at tilsikre, at de beslutninger, der træffes i dag, også tager højde for fremtidige generationers behov og interesser. Det besluttes, at der afholdes et højniveaumøde om fremtidens generationer under FN's 83. Generalforsamling (2028-2029), hvor der på baggrund af en statusrapport fra FN's generalsekretær tages bestik af fremskridt med henblik på at beskytte fremtidige generationers behov og interesser.

Det er overordnet set vurderingen, at vi fra dansk side kan være godt tilfredse med erklæringen. Den understøtter det internationale samarbejde ved på vigtige områder at sætte nye normative standarder og give politisk retning og momentum. At en så kompleks aftaletekst har kunnet forhandles igennem i den aktuelle udfordrede internationale kontekst er i sig selv en succes og har bidraget til at skabe fornyet tillid mellem det globale nord og syd. Erklæringen, inkl. annekser, reflekterer Danmarks og EU's væsentligste prioriteter, herunder ift. beskyttelse af etablerede standarder vedr. klima, menneskerettigheder og ligestilling. Det vurderes ligeledes positivt, at implementeringen af erklæringen vil blive genstand for et samlet *review* på stats- og regeringschefniveau om fire år ved indledningen af Generalforsamlingens 83. samling i september 2028.

Forhandlinger og vedtagelsen af erklæringen

For Danmark og EU har det været vigtigt i forhandlingerne at søge at bygge bro til det globale syd. Det lykkedes EU gennem hele forløbet at fremstå som en troværdig og imødekommende partner uden at give køb på EU-mærkesager. Gruppen af udviklingslande – G77 – kvitterede med en tilsvarende tilgang, hvorved der blev etableret den kritiske masse af konsensusøgende og resultatorienterede medlemslande, der kunne bringe erklæringen i hus. Som vanligt var spørgsmål om klima, ligestilling og menneskerettigheder under stærkt pres fra en gruppe lande med bl.a. Rusland i spidsen. Ikke mindst spørgsmålet om inddragelsen af civilsamfundet i FN-processer blev genstand for kampe til det sidste (og fik Rusland til under vedtagelsen at dissociere sig fra bl.a. denne del af erklæringen).

I forbindelse med erklæringens vedtagelse fremsatte Rusland et underminerende ændringsforslag. Dette blev afværget af den afrikanske gruppe, der bad om afstemning om en såkaldt '*no action motion*', der blev vedtaget med 143 stemmer, mens Rusland kun fik støtte fra 7 lande. 15 lande – herunder Kina – afstod, mens 28 undlod at stemme. Dermed kom det russiske forslag aldrig til behandling og erklæringen og dens to annekser blev herefter vedtaget ved konsensus.

Rusland dissocierede sig fra dele af erklæringen såvel som '*Global Digital Compact*'-annekset særligt med henvisning til sproget om civilsamfundsinddragelse i FN-processer, nedrustning, styrkelse af finansiering til Højkommissæren for Menneskerettigheder og koblingen mellem bæredygtig udvikling og menneskerettigheder. Flere lande (Algeriet, Bolivia, Kina, Cuba, Egypten, Eritrea, Iran, Irak, Libyen, Nicaragua, Rusland, Sri Lanka, Syrien, Venezuela og Zimbabwe) anført af Pakistan tog ligeledes afstand fra dele af teksten. Endeligt dissocierede Argentina sig fra erklæringen og de to annekser i sin helhed med henvisning til indenrigspolitiske drøftelser.

Mens en vedtagelse helt uden afstemninger havde været at foretrække, er der samtidig grund til at være tilfreds med, at det lykkedes FN's medlemslande at stå sammen om så kompleks en erklæring, og at forløbet så tydeligt udstillede et globalt isoleret Rusland.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen